

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 593/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Bauer s.r.o., Štúrova 19, Košice, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní sp. zn. 17C/46/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 30. októbra 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17C/46/2021.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že 14. júla 2021 podal žalobu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov proti Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“), o náhradu škody, ušlého zisku a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami o treste a nesprávnymi úradnými postupmi vo výške 1 199 512,19 eur. Sťažovateľ podal žalobu z dôvodu „úplného odškodnenia“ a priznania všetkých nárokov vyplývajúcich z jeho „nezákonného trestného stíhania, nezákonného obvinenia, nezákonného obžalovania, nezákonných rozhodnutí o treste, nezákonného odsúdenia a výkonu trestu“ na poklade uznesenia vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred o vznesení obvinenia ČVS: SKIS-18/OISS-V-2013 z 13. marca 2013, obžaloby prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry

Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gv 23/2013/1000-28 zo 4. februára 2014, rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica sp. zn. BB-4T/4/2014 z 15. mája 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6To 10/2014 z 23. októbra 2014. Sťažovateľ bol rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoV 12/2017 z 15. januára 2018 oslobodený spod obžaloby prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/2 Gv 23/2013/1000-28 zo 4. februára 2014 z dôvodu, že „... *nebolo dokázané, by stal skutok pre ktorý je obžalovaný stíhaný...*“, a toho istého dňa aj prepustený z výkonu trestu na slobodu.

3. Sťažovateľ je toho názoru, že je okresný súd v napadnutom konaní pasívny, keď za obdobie 3 rokov od 23. augusta 2021 do 6. augusta 2024 vykonal len dva procesné úkony, keď uznesením sp. zn. 17C/46/2021 z 23. augusta 2021 ho vyzval na vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného z 19. augusta 2021 a 6. augusta 2024 ho predvolal na pojednávanie. Sťažovateľ *«je presvedčený, že absolútna a „extrémna“ takmer 3 (troj) ročná nečinnosť porušovateľa v namietanom konaní hrubým spôsobom zasiahla do ním namietaných práv, pričom túto nemožno pripísať na vrub faktickej alebo procesnej náročnosti prerokovávanej veci, pričom je presvedčený, že sa žiadnym spôsobom nepričinil v namietanom konaní k zbytočným prietahom.»*.

4. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom rozhodol o vyslovení porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 4 300 eur a náhradu trov konania.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

7. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež aj právny názor, podľa ktorého nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

8. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal žalobu 14. júla 2021, ktorú doplnil 20. júla 2021. Okresný súd v časovom úseku napadnutého konania od 23. júla 2021 do 15. novembra 2021 vykonával úkony podľa § 167 Civilného sporového poriadku. V časovom úseku napadnutého konania od 19. decembra 2022 do 27. apríla 2023 prebiehala právna analýza veci vyšším súdnym úradníkom na podklade pokynu zákonnej sudkyne. Zákonná sudkyňa nariadila 6. augusta 2024 termín pojednávania vo veci na 30. október 2024, ktorý bol na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa doručení okresnému súdu 28. októbra 2024 odročený na 10. február 2025. O odročenie nariadeného termínu pojednávania na 30. október 2024 požiadal aj žalovaný.

9. V predmetnej právnej veci je východiskovou skutočnosťou, že sťažovateľ, ktorý dobu troch rokov čakania na výsledok konania považuje za extrémnu, podal ústavnú sťažnosť, namietajúc porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru práve po tom, keď sa už dozvedel (ako to vyplýva aj z ústavnej sťažnosti), že sa bude konať pojednávanie, ktorého termín na 30. október 2024 určil súd 6. augusta 2024, teda v nadväznosti na skutočnosť, ktorá jednoznačne mala viesť k odstráneniu stavu jeho právnej neistoty. Termín pojednávania bol pritom zrušený z dôvodu žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa doručenej okresnému súdu 28. októbra 2024 (pre kolíziu termínov) a 29. októbra 2024 bol nariadený nový termín pojednávania na 10. február 2025. Ústavná sťažnosť sťažovateľa datovaná 29. októbra 2024 bola ústavnému súdu doručená 30. októbra 2024, teda v bezprostrednej nadväznosti na aktivitu na strane sťažovateľa, ktorá odročenie pojednávania požadovala. Súhrn týchto skutočností ústavný súd vníma ako vzájomne protirečiaci prístup k ochrane základných práv, ktorých porušenia sa sťažovateľ domáha podaním ústavnej sťažnosti. Na tomto mieste musí ústavný súd sťažovateľovi opätovne pripomenúť, že obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a rovnako tak práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je primárne a materiálne odstránenie stavu právnej neistoty a na tento účel je zamerané konanie o ústavnej sťažnosti. Materiálna kompenzácia je len sekundárnym dôsledkom, nie primárnym účelom zásahu ústavného súdu a nemôže byť iniciačným motívom, ktorý dĺžke konania nevzdoruje, ale ju využíva. Skôr popísané procesné kroky sťažovateľa, ktorý (primárne) podáva ústavnú sťažnosť v čase už ním reflektovaného určenia termínu pojednávania a zároveň (sekundárne) až po podaní jeho vlastnej

žiadosti o jeho odročenie, za súčasnej predošlej tolerancie vyčítaného trojročného obdobia pasivity okresného súdu v napadnutom konaní označenej sťažovateľom za extrémnu nesvedčia o jeho efektívnom prístupe k ochrane základných práv, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha podaním ústavnej sťažnosti a ktorých obsahovým účelom je (ako už bolo uvedené) odstránenie stavu právnej neistoty (IV. ÚS 419/2020, IV. ÚS 248/2021, IV. ÚS 451/2024).

10. Vzhľadom na tento záver ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Samozrejme, už prezentovaná názorová optika ústavného súdu nie je prekážkou opätovného podania ústavnej sťažnosti v budúcom období v závislosti od ďalšieho priebehu napadnutého konania, keď jej podaniu nebráni prekážka právoplatne rozhodnutej veci, pričom ústavný súd nehodnotí postup v konaní ako optimálny.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu